

“ဒီဗီဘီဒီဘီဘီ” အချေအတင် ဆွေးနွေးပွဲ အစီအစဉ်ကို ဒီဗီဘီ သတင်းဌာနက စနေနေ့တိုင်း ရိုက်ကူးပြီး ဒီဗီဘီရုပ်သံလိုင်းမှာ အထက်ပါ အစီအစဉ်အတိုင်း ထုတ်လွှင့် တင်ဆက်ပါတယ်။

DVB Debate ဟာ မိမိတို့ရဲ့အတွေးအမြင် အယူအဆတွေကို လွတ်လပ်စွာ သဘောကွဲလွဲနိုင်ဖို့၊ အပြန်အလှန် နားလည်မှုတွေကို တည်ဆောက်နိုင်ဖို့၊ မြန်မာ့အနာဂတ် ပိုမိုကောင်းမွန်လာစေဖို့၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းမှာရှိနေတဲ့ ပြဿနာတွေကို အဖြေရှာနိုင်ဖို့၊ လူတိုင်းပါဝင်နိုင်ပြီး မတူကွဲပြားတာတွေကို လက်ခံပေးနိုင်ဖို့၊ အချေအတင်ဆွေးနွေးတဲ့ ယဉ်ကျေးမှု ပေါ်ထွက်လာစေဖို့ ရည်ရွယ်ပါတယ်။

မီဒီယာတွေနဲ့ အသင်းအဖွဲ့တွေကိုလည်း အခုလို လွတ်လပ်ပွင့်လင်းတဲ့ ဒီဘီဘီရဲ့ အချေအတင် ဆွေးနွေးပွဲမှာ ပါဝင်ဖို့ကို ဖိတ်ခေါ်ပါတယ်။

အပတ်စဉ် သတင်းထုတ်ပြန်ချက်တွေ၊ သတင်းဓာတ်ပုံတွေနဲ့ ဒီဘီဘီကာတွန်းကို ရုပ်သံရိုက်ကူးပြီး မကြာခင်မှာပဲ ဒီဗီဘီဒီဘီဘီရဲ့ Facebook စာမျက်နှာနဲ့ ဝက်ဘ်ဆိုဒ်မှာ ကြည့်ရှုနိုင်ပါတယ်။

Debate on DVB TV	
Sunday:	19:15 (New), 21:00
Monday:	10:15, 15:15, 21:00
Wednesday:	10:15, 15:15
Friday:	15:15, 21:00

ယခုအပတ် ဆွေးနွေးပွဲအတွက် မေးခွန်းကတော့ **“ဒီမိုကရေစီအတွက် အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်း (CSO)**

တွေက အထောက်အကူပြုရဲ့လား”

ဖြစ်ပါတယ်။

မှတ်ချက်ပေးလိုတာ

အကြံပြုလိုတာ

မေးမြန်းလိုတာတွေ ရှိပါက ရုံးချိန်အတွင်း

ဖုန်းနံပါတ် **+၉၅ ၉၄ ၅၉၈ ၆၅ ၉၄၀** နဲ့

debate@dvb.no ကို ဆက်သွယ်ပြီး

အမှတ် - ၄၅၄၊ ၇ လွှာ၊
 ကုန်သည်လမ်းနှင့်
 ဗိုလ်ကလေးဈေးလမ်းထောင့်၊
 ဗိုလ်တထောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။

“ဒီမိုကရေစီအတွက် အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်း (CSO) တွေက အထောက်အကူပြုရဲ့လား” (သာလွန်ဖောင်းထက်)

မြန်မာနိုင်ငံမှာ ဒီမိုကရေစီနည်းကျ ရွေးကောက်တင်မြှောက်တဲ့ အစိုးရတစ်ရပ် အပြောင်းအလဲဖြစ်ဖို့ အင်တိုက်အားတိုက် ပါဝင်ခဲ့ကြသူ တွေထဲမှာ လူမှုအဖွဲ့အစည်း (CSO) တွေဟာလည်း ထိပ်ဆုံးက ပါဝင်ခဲ့ကြ ပါတယ်။ လူထုရွေးကောက်တင်မြှောက်တဲ့ အစိုးရတက်လာချိန်မှာလည်း ဒီမိုကရေစီအပြောင်းအလဲအတွက် လူမှုအဖွဲ့အစည်းတွေက ဆက်လက် ပါဝင်ဖို့ လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြပေမယ့်လည်း အစိုးရရဲ့ ကန့်သတ်မှုတွေကြောင့် အပြောင်းအလဲမှာ ထင်သလောက် ပါဝင်ခွင့်မရတဲ့ အခြေအနေတွေ ဖြစ်ပေါ်နေပါတယ်။ ဒီတစ်ပတ်ဒီဘတ်မှာ လူမှုအဖွဲ့အစည်းတွေက ဒီမိုက ရေစီ အပြောင်းအလဲမှာ အထောက်အပံ့ဖြစ်ရဲ့လားဆိုတဲ့ အကြောင်းအရာ ကို ရှုထောင့်မျိုးစုံက ဆွေးနွေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

CSO များ အားကောင်းလာခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံမှာ ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲအပြီး သမ္မတဦးသိန်းစိန် အစိုးရ အာဏာရလာချိန်မှာ CSO အသစ်တွေများစွာ ပေါ်ထွန်းလာသလို မူလရှိရင်းစွဲ CSO တွေရဲ့ အခန်းကဏ္ဍဟာလည်း အတော်ကို တွင်ကျယ် လာခဲ့ပါတယ်။ စစ်အာဏာရှင်စနစ်ကနေ ဒီမိုကရေစီ အရပ်သားအစိုးရ တစ်ပိုင်း ကူးပြောင်းချိန်မှာ CSO တွေများစွာဟာ ပြည်သူလူထုကြားမှာ ပေါက်ဖွားလာသလို လူထုအခြေပြု လုပ်ငန်းများစွာကိုလည်း အရှိန်အ ဟုန်ပြင်းပြင်း ဆောင်ရွက်လာနိုင်ကြပါတယ်။ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ တရား စီရင်ရေး၊ ပညာရေး၊ လူမှုရေးနဲ့ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် စတဲ့ နယ်ပယ်အသီး သီးမှာ CSO တွေဟာ ကြီးမားတဲ့ အပြောင်းအလဲများစွာကို သမ္မတ ဦးသိန်းစိန်အစိုးရ လက်ထက်အတွင်းမှာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ကြသလို လူထု အားကိုးမှုကိုလည်း အမှန်တကယ် ရရှိခဲ့ပါတယ်။ သမ္မတဦးသိန်းစိန် အစိုးရလက်ထက်မှာ CSO တွေ အားကောင်းမှုဟာ အစိုးရက ဂရုတစိုက် အလေးထားခဲ့ရတဲ့အထိ ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။

မြစ်ဆုံစီမံကိန်း

သမ္မတဦးသိန်းစိန် အစိုးရလက်ထက် CSO တွေ အားကောင်း လာမှုရဲ့ ထင်သာမြင်သာရှိတဲ့ ဖြစ်စဉ်ကတော့ တရုတ်က ကချင်ပြည် နယ်မှာ ဆောင်ရွက်နေတဲ့ မြစ်ဆုံစီမံကိန်းကို ရပ်ဆိုင်းလိုက်ခြင်းပါပဲ။ စစ်အစိုးရလက်ထက်ကတည်းက ဆောင်ရွက်လျက်ရှိနေတဲ့ ဧရာဝတီမြစ် ဆုံရေးအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းကို ရပ်ဆိုင်းပေးဖို့ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင် ရာ လှုပ်ရှားနေတဲ့ CSO မြောက်မြားစွာက တက်တက်ကြွကြွ အရေးဆို လှုပ်ရှားခဲ့ကြပါတယ်။ ပြည်သူလူထုကြားမှာလည်း CSO တွေရဲ့ အသိပ ညာပေးလှုပ်ရှားမှုတွေက ထိရောက်ခဲ့ပြီး အစိုးရအနေနဲ့ ပြည်သူ့အသံကို အမှန်တကယ် ဂရုတစိုက် ရှိခဲ့ပါတယ်။ ဒီအကျိုးရလဒ်ကတော့ သမ္မတ ဦးသိန်းစိန်က မြစ်ဆုံစီမံကိန်းကို ရပ်ဆိုင်းဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်ခြင်းပါပဲ။ ဒီဆုံး ဖြတ်ချက်ကြောင့် နိုင်ငံတကာမှာလည်း မြန်မာအပေါ် တရုတ်ဩဇာ သက်ရောက်တာကျဆင်းမှု၊ ဒီမိုကရေစီအပြောင်းအလဲကို အမှန်တကယ် သွားနေတယ်ဆိုတဲ့ သုံးသပ်မှုတွေကို ဖြစ်ထွန်းစေခဲ့ပါတယ်။ မြစ်ဆုံစီမံ ကိန်း ရပ်ဆိုင်းသွားခဲ့ခြင်းဟာ CSO တွေရဲ့ သက်ရောက်မှုနဲ့ အင်အား ကောင်းမှုကို ပြသနိုင်ခဲ့တဲ့ ဥပမာပေး ဖြစ်ရပ်ကြီးလို့ဆိုရင် မမှားနိုင်ပါဘူး။

NLD အစိုးရသစ်လက်ထက် CSO များ ချိန်သွားခြင်း

၂၀၁၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့ အထွေထွေ ရွေးကောက် ပွဲကြီးမှာ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် ဦးဆောင်တဲ့ NLD အစိုးရ အနိုင်ရရှိဖို့ CSO တွေဟာ အားတက်သရော ပါဝင် ကူညီ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပေမယ့် လည်း တကယ်တမ်း NLD ပါတီ အာဏာရရှိလာချိန်မှာတော့ CSO တွေရဲ့ အခန်းကဏ္ဍဟာ ချိန်လာပါတယ်။ လူထုတင်မြှောက်တဲ့ အစိုးရဆို တဲ့ နောက်ကွယ်မှာ CSO တွေ အစိုးရကို ထောက်ပြ၊ ဝေဖန်သမျှတွေဟာ အရာမထင်ပါဘူး။ နယ်ပယ်အသီးသီးမှာ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ အခြေအနေမှန် တွေကို CSO တွေဘက်က အမြဲမြဲလိုလို ဝေဖန်ထောက်ပြပေမယ့်လည်း ရလဒ်ကတော့ ရန်သူအဖြစ် ရှုမြင်ခံလာရတာပါပဲ။

ငြိမ်းချမ်းရေး

အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းတွေဟာ ငြိမ်းချမ်းရေးမှာ ထဲထဲဝင် ဝင်ပါဝင်ခွင့်ရဖို့ တောင်းဆိုလှုပ်ရှားမှုတွေ လုပ်ဆောင်နေပေမယ့်လည်း လက်တွေ့ ငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးမှုနဲ့ ၂၁ ရာစု ပင်လုံညီလာခံမှာ အရပ် ဘက် လူမှုအဖွဲ့အစည်း CSO တွေဟာ အဖြည့်ခံ သဘောမျိုးနဲ့သာ တက် ရောက်ခွင့် ရခဲ့ကြပါတယ်။ CSO တွေဟာ ငြိမ်းချမ်းရေး ဖြစ်စဉ်မှာ အလေး ထားခြင်း မခံရသလို CSO တွေဘက်က တင်ပြမှုတွေ အပေါ်မှာလည်း သေသေချာချာ ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်း မရှိခဲ့ပါဘူး။

CSO တွေနဲ့ ကျောက်မီးသွေးသုံး ဓာတ်အားပေးစက်ရုံကိစ္စ

NLD အစိုးရသစ်လက်ထက်မှာ လျှပ်စစ်စွမ်းအင်ရရှိဖို့ ကျောက် မီးသွေးသုံး ဓာတ်အားပေးစက်ရုံတွေ တည်ဆောက်ဖို့ အစိုးရဘက်က ပြင်ဆင်လာတာတွေရှိနေပြီး ဒီလိုပြင်ဆင်မှုတွေအပေါ်မှာ အရပ်ဘက် လူမှုအဖွဲ့အစည်းတွေက ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်မှုတွေ လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြပါ တယ်။ ဒီလုပ်ဆောင်မှုတွေမှာ ပြည်သူလူထုပါ ပါဝင်လာပြီး အရှိန်အဟုန် မြင့်မားလာတာမို့ အစိုးရက CSO တွေကို ကန့်သတ်တဲ့အထိ ဖြစ်လာပါ တယ်။ အစိုးရတာဝန်ရှိသူတွေကိုယ်တိုင်က CSO တွေ ဘယ်လိုပဲ ကန့် ကွက်ပါစေ ကျောက်မီးသွေးသုံး ဓာတ်အားပေးစက်ရုံတွေကို ဖွံ့ဖြိုးရေးအ တွက် တည်ဆောက်ရမယ်လို့ ပေါ်ပေါ်တင်တင်ပဲ ပြောဆိုလာတာတွေ လည်း ရှိလာပါတယ်။ ဒါ့အပြင် သမ္မတဦးသိန်းစိန်လက်ထက်က ရပ်ဆိုင်း ထားတဲ့ ဧရာဝတီမြစ်ဆုံစီမံကိန်းကို ပြန်လည် စတင်မယ်ဆိုတဲ့ သတင်း တွေ ထွက်ပေါ်လာတဲ့အတွက် CSO တွေဘက်က ပိုမိုစိုးရိမ်လာနေကြပါ တယ်။

CSO တွေပါဝင်ခွင့်မရတဲ့ ရခိုင်ပြည်နယ်

NLD အစိုးရသစ်လက်ထက်မှာ ရခိုင်ဒေသမှာ အကြမ်းဖက်မှု တွေ ပေါ်ထွန်းလာပြီး လူ့အဖွဲ့အစည်း နှစ်ခုအကြား ပဋိပက္ခတွေ ပြင်းထန် လာပါတယ်။ နောက်ဆုံး လူနည်းစု မွတ်စလင် ၆ သိန်းခွဲကျော် အိမ်နီးချင်း ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံကို ထွက်ပြေးရတဲ့အထိ ဆိုးဝါးလာပါတယ်။ ဒါပေမယ့် လည်း ရခိုင်ပြည်နယ်ကို အစိုးရက ဖြေရှင်းရာမှာ CSO တွေ ပါဝင်ခွင့် မရ တဲ့အပြင် ပြည်တွင်းပြည်ပ NGO၊ INGO တွေနဲ့ CSO တွေအားလုံး ပြဿနာဖြစ်ပွားနေတဲ့ မောင်တောဒေသကို သွားခွင့်မပြုထားပါဘူး။ အစိုးရကိုယ်တိုင် လူငယ်တွေကို ချိတ်ဆက်ပြီး စုစည်းထားတဲ့ လူမှုကွန် ရက် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု ရှိပေမယ့်လည်း ထင်သလောက် ရခိုင်ပြည်နယ်

ကို ဖြေရှင်းနိုင်ခြင်း မရှိပါဘူး။ CSO တွေ အများစုဟာ ရခိုင်ပြည်နယ်မှာ ပါဝင် ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခွင့် မရတဲ့အပြင် ကန့်သတ်ချုပ်ချယ်မှုတွေနဲ့ အခန့်မသင့်ရင် အရေးယူခံရမယ့် အခြေအနေတွေ ကြုံတွေ့နေရပါတယ်။

သုံးသပ်ချက်

ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံတွေမှာ CSO တွေရဲ့ အခန်းကဏ္ဍဟာ ကြီးမား ကျယ်ပြန့်ပြီး အစိုးရတွေကိုယ်တိုင်က CSO တွေ ခပ်များများ ပေါ်ထွန်းဖို့ တိုက်တွန်းအားပေးကြပါတယ်။ လူထုဆန္ဒကို ထင်ဟတ်တဲ့ CSO တွေနဲ့ အစိုးရဟာ ပူးတွဲလုပ်ငန်းဆောင်တာများ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းဖြင့် လူထုဆန္ဒကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ လက်ရှိ မြန်မာနိုင်ငံမှာ CSO တွေ အစိုးရနဲ့ ပူးတွဲဆောင်ရွက်နိုင်တဲ့ အခွင့်အရေးမရှိတဲ့အပြင် ရပ် တည်ရှင်သန်နိုင်ရေးအတွက်တောင် အစိုးရရဲ့ လျစ်လျူရှုမှုတွေ ကြုံတွေ့ နေရပါတယ်။ ဒီမိုကရေစီ အားကောင်းဖို့ CSO တွေ ပါဝင်မှု အရေးကြီးတာမို့ CSO ကို ဖိနှိပ်လျစ်လျူရှုခြင်းဟာ ဒီမိုကရေစီ အပြောင်းအလဲကို မရောက် နိုင်ဘဲ နောက်ကြောင်းပြန် နိုင်ငံရေးအခြေအနေ သက်ရောက်နိုင်တယ် ဆိုတဲ့ သုံးသပ်မှုတွေလည်း ရှိနေပါတယ်။